

קובץ

האור לחיים

שנה שלישית

מאמרים ושיחות

מרן ראש הישיבה

הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת ויגש תשפ"א

זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	
17:51	17:19	16:27 *	י-ם
17:46	17:15	16:24	ת"א
17:45	17:15	16:23	חיפה
17:50	17:19	16:27	ב"ש

* לנזהגים 40 דק': 16:07

הזמנים עפ"י לוח המאור בהוצאת מוסדות "אור החיים"

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',

יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: **02-5000455** **058-321-3565**

052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת ויגש תשפ"א

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אחר"ך" - חומש בראשית

- 1 להרבות ידידות ואהבה בין איש לרעהו
פניני אור החיים הקדוש:
- 3 ויגש אליו יהודה
פרשה למעשה:
- 7 דיני שמים מדוקדקים לפרטי פרטים
- 12 לב קשוח ואכזר - לא אצל יוסף הצדיק
- 15 כמעט ונחרבה מצרים
- 17 בת הגביר והחתן הנעלם
דברי זיכרון:
- 21 חיי הנצח
שלום בביתך:
- 23 שופר בדמות אשתו...

להרבות ידידות ואהבה בין איש לרעהו

בשעה שלמעשה הקב"ה לא מסכים עמו, אלא רק נותן לו את הבחירה ואת הרשות לטעות וללכת אחר נגיעותיו האישיות.

ואם השבטים, אשר היו גדולי עולם וקדושי עליון, נכשלו מחמת נגיעה עצמית, על אחת כמה וכמה שאנו, הקטנים, מחויבים להישמר מכך, וכפי שאמרו חז"ל במדרש (שכל טוב פרשת ויגש מה ג. וכן הוא בב"ר מה, יא): "אמר רבי אליעזר בן עזריה: אוי לנו מיום הדין, אוי לנו מיום התוכחה, ומה יוסף שהוא בשר ודם

כשהוכיח את אחיו לא יכלו לעמוד בתוכחתו, בתוכחותיו של הקדוש

וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחָיו אֲנִי יוֹסֵף הָעוֹד אָבִי חַי וְלֹא יָכֻלוּ אָחָיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהָלוּ מִפְּנֵי (בראשית מה, ג).

בשעה שיוסף התגלה לאחיו הם נבהלו מפניו והבינו כי אומנם סברו בעבר שדנו דין אמת, ואף שיתפו עימם את הקב"ה בדיון, אך בפועל, הנגיעה הפרטית שלהם היא שהובילה אותם למעשה המכירה.

ומכאן יכולים אנו ללמוד עד כמה רחב כח הבחירה הניתן לאדם, ויש בידו הרשות לטעות, כדברי חז"ל (מכות י ע"ב):

"בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו". ולא זו בלבד אלא שהאדם עלול לסבור כי הקב"ה חפץ במעשיו,

הלכה הנלמד הוא:

"להפסיק את

השנאה ולהרבות

ידידות ואהבה

בקרוב עם ישראל"

שנתגלה עוונם נתגלה קיצם, אחרונים שלא נתגלה עוונם לא נתגלה קיצם".

הבית הראשון עמד בחורבנו במשך שבעים שנה בלבד, וכאשר חזרו ישראל מהגלות ובנו את בית המקדש השני, היו בתוכם אנשים שעוד זכו לראות את הבית הראשון בתפארתו.

אבל מאז חורבן הבית השני חלפו קרוב לאלפיים שנה והוא עדיין עומד בחורבנו. וטעם הדבר מפני שחטא "ראשונים", היינו חטאי אנשי דור בית ראשון, היו ידועים. הם נכשלו בגילוי עריות, בשפיכות דמים ובעבודה זרה.

אבל חטאי "אחרונים", היינו חטאי אנשי דור בית שני ואילך, אינם ידועים. עד היום בני אדם פועלים מכח שנאת

חינם, ואינם מבינים כי זו שנאת חינם, וכאשר האדם אינו מודע לחטאיו - זהו החורבן הגדול ביותר. לכן בית המקדש לא נבנה עד ימינו אנו, ועד היום אנו מצויים בגלות ארוכה וקשה.

הלקח שאנחנו למדים מפרשת יוסף הצדיק, הוא להפסיק את השנאה ולהרבות ידידות ואהבה בקרב עם ישראל. לפעמים אנו אף נדרשים

ברוך הוא מלך מלכי המלכים, שהוא עד ודיין ובעל דין, ויושב על כסא רם ונישא בדין, ודן את כל אדם לפי מעשיו, על אחת כמה וכמה שאין בריה יכולה לעמוד לפניו, שנאמר "פִּי לֹא יִצְדֵּק לְפָנָיִךָ כָּל חַי" (תהלים קמג, ב).

כפי שאירע לאחי יוסף, כך עתיד לקרות לכל אדם בשעה שהקב"ה יערוך את דינו בעולם הבא ויגלה לו כי פעולות רבות שעשה מתוך מחשבה שזהו הדבר הראוי והנכון, נבעו למעשה מנגיעה עצמית פסולה.

אין לשער את עוצמת הבושה שתאחז באדם לעתיד לבוא, כאשר יראה עד כמה שיקול דעתו היה משובש עקב נגיעותיו ורצונותיו האישיים. באותו זמן האדם יתבייש על שרימה את עצמו במשך כל חייו, ויחוש צער כה נורא עד שיהיה מוכן להיכנס לגיהנם, רק כדי להיפטר מהבושה כלפי בורא העולם, אדון הכל, שיוכיח לו כי נכשל בהחלטותיו ובמעשיו מחמת הנגיעות האישיות שאחזו בו.

הגמרא (יומא ט ע"ב) אומרת: "ראשונים

להוציא ממון כדי שלא תהיה שנאה בין איש לאחיו, בין אדם לשכנו, בין ישיבה לישיבה, בין עדה לעדה ובין שבט לשבט. אולם הכל שווה כדי לקרב את הגאולה.

פניני אור החיים הקדוש

ויגש אליו יהודה

לפנים ממחיצתו ועמד בין המלך ובין השרים כדי שלא ישמעו דבריו לזולת המלך וגו'.

ה"אור החיים" הקדוש מבאר:

דרך המלכים שאינם יושבים ליד אנשים פשוטים. שורות של אנשים מפרידות בין המלך לשאר אנשי העולם. אבל יהודה פורץ גדר, עוקף את כל השורות ומתקדם עד אליו.

החיילים נבהלים וצועקים לעברו: 'עצור מיד או שנירה בך!' אך יוסף

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באזני אדני ואל יחר אפך בעבדך כי כמוך פפרעה (בראשית מד, יח).

כותב ה"אור החיים" הקדוש:

"דבר ידוע הוא כי מנהג המלכים ישבו לפניהם גדולי המלכות ושדיהם ויועציהם והיה אם בא איש על דבר משפט או דבר מאת המלך לא יעמוד בהפסק בין המלך ושריו היושבים ראשונה במלכות וחוזן לעגול יעמוד ושם ידבר, וכמו כן היה מדבר יהודה עד עתה ואח"כ 'ויגש אליו' פי' שנכנס

בְּאֲזַנֵי אֲדֹנָי", יכנסו נא דברי בליבך.

אולם אפשר גם לבאר שאמר יהודה: אני יודע שאנצח אותך בדברים. באתי לדבר איתך כעת דברי תוכחות, להראות שעשית מהלך שכולו סתירות. ומאחר ו"כִּי כְמוֹתָ כְּפַרְעֹה", אני מעריך אותך כמלך, וידוע, כי מי שמנצח את המלך הורגים אותו (עבודה זרה י"ע"ב), לפיכך מבקש אני לדבר רק באוזניך, מבלי שיישמעו הדברים לאנשים אחרים. רק בינינו, אני ואתה.

שכן, הדין שמנצח המלך חייב מיתה, חל רק כאשר מבזים ומשפילים את המלך בפני אנשים, אך אם מנצחו רק בפניו, באופן שאף אחד אינו שומע - לא נגרם ביזיון למלך ואין עליו דין מיתה.

אומנם, לכאורה היה מליץ בינותם, וביזיון המלך ייעשה גם בנוכחותו, אלא שהמתורגמן של יוסף היה בנו מנשה, ומאחר ו"ברא כרעא דאבוה" (עירובין ע"ע"ב), נחשב כאילו יוסף נמצא שם לבדו.

עוצר אותם: 'אל תגעו בו, הניחו לו'.

"וַיִּגַּשׁ אֱלֹיוֹ" - עד אליו ממש. פתאום רואה אותו יוסף לידו. מה יעשה איתו כעת? איך יסתדר איתו?

יהודה אומר מיד: "אַל יִחַר אַפְּךָ בְּעַבְדְּךָ! אל תכעס עלי. אומנם זה לא דרך ארץ לגשת למלך באופן כזה, אבל באתי אליך משום שאני רוצה לדבר לאוזןך, ואיני מעוניין שכולם ישמעו את דברי."

יהודה מדגיש שברצונו לדבר דבר "בְּאֲזַנֵי אֲדֹנָי". וקשה, הלא ודאי שידבר לאוזני יוסף! וכי למה יכול עוד לדבר - לפה? לגב? ... מה היתה כוונת יהודה כשביקש לדבר "בְּאֲזַנֵי" יוסף?

על דרך הפשט, בקשת יהודה מיוסף היתה, שישמע אותו בתשומת לב, ודבריו יכנסו לאוזנו ולליבו היטב, ולא יכנסו מאוזן אחת ויצאו מן האוזן השנייה...

לפעמים מדבר אדם עם חברו, אך הדברים כלל אינם נכנסים לליבו, וכאן ביקש יהודה "יְדַבֵּר נָא עִבְדְּךָ דָּבָר

תנחום לגוב האריות, אלא שלגודל הנס, כרעו האריות לפני רבי תנחום, כילדים טובים וממושמעים לפני רבם, ולא עשו לו מאומה.

עמד שם מומר אחד ואמר למלך: אין צורך להתפעל מכך שהאריות אינן אוכלות את רבי תנחום. הם פשוט אכלו לפני זמן קצר ואינם רעבים כעת.

לאחרונה הראו לי תמונה של נמר המשחק עם איילה קטנה, כאילו הגיעו הימים של "וְגַר זֵאֵב עִם כֶּבֶשׂ וְנִמְרַע עִם גְּדֵי יִרְבֵּץ" (ישעיהו יא, 1).

אך האמת היא שכל זה אפשרי כל עוד הנמר אינו כל כך רעב. ברגע שהוא ירעב, ויראה את האילה הקטנה הולכת, הוא ינעץ בה את ציפוריו ולא ישאיר ממנה זכר. ממש כפי שהגויים נראים אוהבים לישראל ומלטפים אותם, אך הם רק מחכים לרגע שבו יוכלו לנעוץ בהם את ציפורניהם. "כִּי יִרְעֵב וְהִתְקַצֵּף וְקָלַל בְּמַלְפוֹ" (ישעיהו ח, כא).

אמר המלך למומר: 'יתכן שאתה צודק, הבה נבדוק את העניין ונברר

הגמרא (סנהדרין לט ע"א) מספרת כי רבי תנחום היה ידיד טוב מאוד של הקיסר. באחד הימים אמר לו הקיסר: עד מתי נשאר מפולגים? הבה ונהיה כולנו מאוחדים! תאסוף את כל היהודים ונחיה כולנו ביחד, נאכל מאותו מאכל ונשתה מאותו משקה.

אמר רבי תנחום: הצדק איתך, אדוני הקיסר. הטוב ביותר הוא שכולנו נתאחד, אלא שישנה בעיה קטנה. אתם יכולים להיות כמונו, אך אנו איננו יכולים להיות כמותכם, שהרי אנחנו מהולים - ואילו אתם לא. אנחנו משונים מכם. עם זאת, ניתן לפתור גם את הבעיה הזו - תוכלו גם אתם לעשות לעצמכם ברית, וכך תהיו כמונו.

השתומם הקיסר מפקחותו של רבי תנחום ואמר: נצחתני. אולם, מה לעשות, "כל דזכי למלכא - לשדיוה לביבר" - כל מי שמנצח את המלך, דינו להיזרק לגוב האריות!

ואומנם, פקד המלך ומיד זרקו את רבי

בזיונו של אביו, שאחיו אמרו לו
 "עֲבֹדֵךָ אָבִינוּ", והוא לא מיחה בהם
 ולא אמר: 'מה פתאום עבדי? רק אתם
 עבדיי ולא הוא' (סוטה יג ע"ב).

ואומנם בתורה הוזכרו רק חמש
 פעמים, אך הרי היה מתורגמן מליץ
 בינותם, וכך יצא שיוסף שמע זאת
 עשר פעמים - חמש מאחיו וחמש מן
 המתורגמן.

לכן כעת, כאשר יהודה עומד לפני
 יוסף, הוא מבקש ממנו לדבר באוזניו
 ישירות, ללא מתורגמן, כדי שלא
 יתקצרו ימיו עוד יותר.

אחת ולתמיד אם יש משהו מיוחד
 ברבי תנחום'. ומיד ציווה להשליך את
 המומר לגוב האריות... בעודו באוויר
 כבר התנפלו עליו הכפירים ושיסעו
 את גופו, ורבי תנחום יצא משם לחיים
 טובים ולשלום.

עוד מבארים על בקשת יהודה ליוסף
 לדבר באוזניו -

האחים כולם מתו בהיותם בני מאה
 ועשרים, ואילו יוסף הצדיק מת בגיל
 מאה ועשר. ימיו התקצרו בעשר
 שנים, כנגד עשר פעמים ששמע את

דיני שמים מדוקדקים לפרטי פרטים

לתוך התמונה, וממילא מחשבים משמים שוב את הדין ומשקללים גם את הנקודה הזאת, וכיון שלא מגיע לצדיק הצער הזה, מסירים גם מעל אותו אדם את חרון האף והעונש.

בנקודה זו מנסה יהודה לעורר את רחמיו של יוסף הצדיק. "וְהָיָה פְּרִאֲוֹתוֹ פִּי אֵין הַנְּעַר וְנִמְת" - כשאבינו יראה שבנימין איננו הוא ימות מיד, והרי מלך של חסד אתה, וכל דבר אצלך נעשה בדקדוק מופתי, ובפרט שאמרת "אֵת הָאֱלֹקִים אֲנִי יָרָא" (בראשית מב, יח) ואם כן, עליך לעשות כמעשה האלוקים, שאינו עושה דבר שאדם שלא מגיע לו להיענש יצטער מזמנו, ולשחרר את בנימין. כיצד תהרוג שני אנשים? אם הבן חטא, מה אשם האב?!

וְהָיָה פְּרִאֲוֹתוֹ פִּי אֵין הַנְּעַר וְנִמְת וְהוֹרִידוּ עֲבָדָיךָ אֶת־שִׁיבַת עֲבָדָיךָ אֲבִינוּ פְּגִזוֹן שְׂאֵלָה (בראשית מד, לא).

דיני שמים מדוקדקים לפרטי פרטים. מלבד הקושי עצמו שנמדד בדיוק נמרץ, מחשבים גם את כל הסובבים שאמורים להיפגע ולוקחים כל צער בחשבון.

על הקב"ה נאמר: "א-ל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא" (דברים לב, ד) - כאשר הוא גוזר גזירה על אדם מסוים, הוא דואג שלא יגרם נזק לאף אחד אחר כתוצאה מהעונש על אותו אדם, במידה ולא מגיע לו. יתירה מזאת, אם רואה הקב"ה שלא אחד מן הסובבים לא מגיע להצטער, הוא מבטל מעל אותו אדם את העונש שהיה אמור להיענש בו.

על פי עיקרון זה, מתבארת המעלה שיש לברכת צדיק. כאשר מספרים לצדיק כי אדם פלוני חולה, מצטער הצדיק מן הדבר. כעת נכנס גם הצדיק

שבכל אחד מצא חיסרון שהפריע לו ולא התאים לבתו החשובה. לבסוף נודע לו אודות אותו גאון מופלא, בנו של רב העיירה הרחוקה, אשר משמש אבן שואבת לכל תלמידי החכמים שגרים בסביבתו, המגיעים להתפלפל איתו ולהחכים מתורת אלוקים שבקרבו.

עד מהרה גמלה בליבו ההחלטה לנסוע לבחון אותו בעצמו. שם לדרך פעמיו ויצא לכיוון העיירה הקטנה. נכנס לבית המדרש, ישב לו בצד, והנה ראה כיצד באים כל הרבנים מהסביבה ללבן עם הנער הצעיר סוגיות חמורות. אחר כך ניגש אליו בעצמו העמיק לדבר איתו, והתפעל למצוא אותו בקי בכל התורה כולה - בגמרא, בהלכה, בפסק, בעיון ובאגדה. ממש גאון עולם!

הציג עצמו לפני הנער וביקש לפגוש את הוריו. הגיע ואמר להם את שמו. התרגשו ההורים ושמחו שמחה גדולה: "כבודו גאון עולם, שמך יוצא בכל העולם".

הסוהר, תאמרו לו שבנימין עמד להתאסלם או להתנצר. כשישמע זאת - יאמר מיד: היה כבר כדאי שימות... ורק אז תאמרו לו שהוא נתפס והושם בכלא, אך נשאר ירא שמים!

מעשה היה ברב חשוב בקהילה קטנה ורחוקה שזכה לחבוק לעת זקנתו בן. ההורים היו באים בימים, האב כבן שבעים והאם בת שישים וחמש, וכבר לא האמינו שאי פעם יזכו לכך. אושרם הלך וגדל כשהתברר להם שבנם הינו עילוי גדול, וכבר בגיל שבע עשרה יצא שמו בעולם התורה כבקי גדול בש"ס ופוסקים, ראשונים ואחרונים. לא היה דבר שנעלם ממנו!

לאב"ד באחת הערים החשובות היתה בת יחידה כלילת-מעלות. בת, שלא היה בה שום חיסרון. "בְּלֶךְ יָפָה רַעֲיָתִי ומום אֵין בָּהּ" (שיר השירים ד, ז). אביה חיפש עבורה תלמיד חכם גאון עולם הראוי לה.

במהלך החיפוש עבר ביישובות רבות ובחן מאות תלמידים, אלא

רכושנו לבננו ולבתך".

לקח האב"ד הגאון את הבן וביחד נסעו לעיר הגדולה.

מנהג היה באותה עיר, שלפני טקס הקידושין מתעטף החתן בטלית ומוסר שיעור בעיון ובפלפול גדול על אחת מסוגיות הש"ס. על ידי כך מתרשמים כל בני העיר מטיבו של החתן.

ביום הקידושין עמד החתן והתעטף בטלית, אך לפתע נעקר אחד מן הפמוטים הגדולים העשוי נחושת ממקומו הקבוע בנברשת בקיר, נפל על ראשו והרגו בו במקום.

ותהום כל העיר. בני העיר נבהלו כל כך עד שלא ידעו מה לעשות. אסון טראגי! צרה איזומה ונוראה!

האב"ד התעשת והכריז: "רבתי! חל איסור גמור ומוחלט על כל מי שנמצא פה להוציא ולספר מעשה זה, עד שנכין אדם שיודיע על הדבר להורי החתן באופן שהדברים יתקבלו על ליבם. כיון שברגע שישמעו ההורים הזקנים על האסון הנורא שקרה

אמר להם הרב: "יש לי בת יחידה שממש בכל מידה חמודה, 'לא תחסר כל בה'. והנה הגיעה לפרקה, חיפשתי בעשרות ישיבות ובחנתי מאות תלמידי חכמים, עד שגיליתי את בנכם, אשר עדיו לגאון ולתפארת, ובעזרת ה' יהיה גאון עולם שיוכל בבוא העת לרשת אותי בתפקידי כאב בית הדין וראש הישיבה בעירי. לכן רצוני להשיאו לבתי".

הרב התחייב לממן את כל הוצאות החתונה. יש לו ברוך ה' עושר גדול. הוא הסביר כי מוכרחים הם לערוך את הנישואין בעירו, והבן צריך גם לחיות שם, כיון שעתיד הוא להיות יד ימינו, וכל בני העיר ירצו להשתתף בחתונה.

אמרו ההורים בליבם: טובת ילדנו היא שנסכים, על אף שלא נוכל להגיע לחתונה, שכן מבוגרים אנו וטלטול הדרכים קשה מאוד עבורנו.

"מסכימים אנו" - אמרו לרב - "קח את בננו ותחתן אותו עם בתך, ולאחר אריכות ימינו ושנותינו נעניק את

"ודאי שאני מכיר. זכיתי לראות את קבלת הפנים המפוארת שעשו לבנכם. גאון הוא! בקי בכל התורה כולה! כל בני העיר באו לקבל את פניו!"

צהלה נשפכה על פניהם של ההורים הזקנים. הם ביקשו לשמוע בדיוק איך הייתה החתונה.

"אספר לכם", פתח האישי. "כל בני העיר קיבלו את בנכם ועשו לו תהלוכה גדולה. הרבנים, הדיינים וראשי הישיבה קיבלו אותו ברחבת העיר והובילו אותו ברוב פאר והדר. אלא שבדרך צצו לפתע כמה כמרים, שטענו: 'מדוע מכבדים אותו בכבוד כה גדול? הרי אפילו למלך לא עושים כבוד כזה!' ענו להם הרבנים: 'הוא חכם מחוכם. אין חכמה בעולם שאינו יודע אותה'.

"טוב" - השיבו הכמרים - 'אנו רוצים לשאול אותו כמה שאלות ולבחון את ידיעותיו'.

"בנכם החל להשיב להם בראיות מתוך הכתבים שלהם עצמם, והראה

עלולים הם להסתכן עד כדי מיתה". אחד מן האנשים הפיקחים שהשתתפו בשמחה ניגש לרב ואמר לו: "מוכן אני לקבל על עצמי את המשימה להיות שליח ולהודיע על האסון להורי החתן. סמוך ובטוח הנני שלא רק שלא אגרום חלילה למיתתם, אלא אף אשמח אותם".

"תשמח אותם?", התפלא הרב, "איך אפשר???"

"יש לי דרך לעשות זאת, עד שיעמדו ויאמרו 'ברוך ה' שהוא נפטר'".

"יהי כן", הסכים הרב, "רוץ ועשה זאת מהר, בטרם תשיג אותם השמועה הנוראה".

הוא הזדרז, הגיע לכיתם ופתח בשיחה, כשהוא מבקש לשאול אותם מספר שאלות.

הסכימו בשמחה וביררו מנין הוא.

"מעיר פלונית".

"משם? הפלא ופלא! האם מכיר אתה את האב"ד של המקום? הוא לקח את בננו לחתן!"

החלו ההורים לבכות. "אוי ואבוי!
יודעים אנו, יודעים. הם לקחו אותנו
לנצרות! הוי, ריבוננו של עולם. אוי
ואבוי! הלוואי והיה מת! מוטב שימות
צדיק ואל ימות רשע ככומר!... אנא ה',
קח אותו מן העולם! שימות צדיק ולא
נוצרי!"

שמע השליח את דבריהם ומיד אמר
"אבל ברוך ה' הוא מת קודם שהספיק
להתנצר!"

"הו, ברוך ה'! איזו שמחה!" השיבו
ההורים. "ברוך ה' שלא התנצר!"

לאחר שנודעה להם המיתה, מצא
השליח את הזמן לספר להם את
האמת. הוא סיפר כי לא היו כמרים
ולא בישופים, לא דובים ולא יער. הבן
נפטר ליד ארון הקודש בשעה שבירך
את ברכת "להתעטף בציצית"...
בשלב הזה היו ההורים מסוגלים
לעמוד בכשורה הנוראה.

יוסף הצדיק טען ליהודה שהם יכולים
ללכת לאביהם יעקב ולהגיד לו
שבנימין התווכח עם אחד הכמרים
במצרים, וההסכם היה שאם בנימין

להם כי הכל הבל ורעות רוח ושיתוף
עבודה זרה גמורה. עד מהרה הצליח
לנצח את הכמרים והללו הלכו משם
בבושת פנים.

"התהלוכה המשיכה, אך אז הגיעה
לשם קבוצת כמרים גדולה יותר. הם
ביקשו לשאול שאלות קשות יותר,
אך גם להם השיב בנכם בחכמה
אדירה והכה אותם שוק על ירך".

שמחו ההורים שמחה גדולה.

"באמת? בננו ניצח אותם? ברוך ה'!"
"זה עדיין לא הסוף", המשיך השליח.

"לרשעים המרושעים היה בישוף
אחד גדול. אף הוא הגיע למעמד
וביקש להתמודד עם בנכם. ויכוח
סוער התחולל ביניהם. הבישוף שאל
שאלות קשות, ובנכם ניסה בכל כוחו
לתרץ, אך היו כמה שאלות...
שבעוונותינו הרבים..."

השליח החל לגמגם וההורים נחרדו:
"אוי ואבוי! מה קרה לבננו?"

"בעוונותינו הרבים...", חזר השליח
ואמר... ולפתע פרץ בבכי.

יחכה להסברים. מיד 'פְּרָאוֹתוֹ' - כשלא יראה את בנימין, ימות. הוא יושב כל הזמן בפתח האוהל ומתבונן לראות אם בנימין בנו מגיע. ברגע שיראה את כל בניו מגיעים בלעדיו, יבין שאירע לו אסון כמו ליוסף אחיו, "וְהוֹרִידוּ עִבְדֶיךָ אֶת־שִׁיבַת עִבְדֶיךָ אֲבִינוּ בְּיָגוֹן שְׂאֵלָה".

לא יצליח לנצחו הוא יהפוך להיות כומר. כשישמע זאת יעקב ודאי יאמר: 'הלואי והיה מת', וכך לא יקרה לו דבר.

יהודה השיב לעומתו, שאין כאן שום פתרון, כיון ש"וְהָיָה פְּרָאוֹתוֹ פִּי אֵין הַנֶּצֶר וְנִמְתָּ" (בראשית מד, לא) - יעקב לא

לב קשוח ואכזר - לא אצל יוסף הצדיק

- נפל כמה פעמים מכסאו, ולגיבוריו התעקמו השיניים.

מה קרה ליהודה, ומפני מה שינה טעמו?

השבטים היו כולם צדיקי יסוד עולם. לאחר מכירת יוסף נקף אותם ליבם על המעשה שעשו, והתוודו על כך: "אֲכַל אֲשָׁמִים אֲנַחְנוּ עַל אֲחִינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ בְּהִתְחַנְּנוֹ אֵלֵינוּ וְלֹא שָׁמְעֵנוּ עַל כֵּן בָּאָה אֵלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת"

וַיַּגִּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה (בראשית מד, יח).

בתחילה עומד יהודה לפני יוסף בענווה ובהכנעה ואומר: "מָה נֹאמֵר לְאֲדֹנָי מָה נְדַבֵּר וּמָה נִצְטַדֵּק הָאֱלֹקִים מִצָּא אֶת עוֹן עִבְדֶיךָ הַנְּנוּ עִבְדִים לְאֲדֹנָי גַּם אֲנַחְנוּ גַם אֲשֶׁר נִמְצָא הַגָּבִיעַ בְּיָדוֹ" (שם, טז), ופתאום הוא משנה את טעמו "וַיַּגִּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה... אֵיךְ אֶעֱלֶה אֶל אָבִי וְהַנֶּצֶר אֵינְנוּ...". ובמדרש (בראשית רבה זג, ו) מובא שהיה צועק צעקות ושואג כמו אריה, ופרעה - מרוב פחד ורעדה

(לעיל מב, כא).

ששמעון הוסיף וזרק עליו אבנים, כדין הגמרא (ערכין טז ע"ב), שהמדבר לשון הרע ראוי לסוקלו באבנים, שנאמר "מְלִשְׁנֵי בִּסְתֵר רָעָהוּ אוֹתוֹ אֲצֻמִּית" (תהלים קא, ה), וכתוב התם "צמתו בבור חיי וידו אבן בי" (איכה ג, ג). משום כך לקח יוסף מן האחים דוקא את שמעון.

מאחר וכל מעשיהם של האחים היו על פי ההלכה, כשהם התוודו הם לא התחרטו מצד המשפט שהגיע לו, אלא ליבם נקפם על שהיו צריכים לנהוג איתו לפני משורת הדין.

הם נזכרו שכאשר באו למכור את יוסף לישמעאלים, היה מתנפל לרגליו של כל אחד ואחד מן השבטים, מתחנן ובוכה: 'תסלחו לי, חטאתי, עוונתי ופשעתי' (בראשית רבה צא), ולמרות זאת לא ריחמו עליו.

לפיכך אמרו "אָבֵל אֲשִׁמִּים אֲנַחְנוּ".

בא ראובן ואמר להם: טועים אתם! אתם חושבים שאתם נענשים משום שלא עשיתם לפני משורת הדין? לא ולא. על עיקר הדין כאן מדובר! המשפט שלכם כולו מעוקל! הרי

בתגובה לוידוי זה ממשיכה התורה ומספרת - "וַיַּעַן רְאוּבֵן אֶתֶם לְאָמֹר הֲלוֹא אֶמְרָתִי אֵלֵיכֶם לְאָמֹר אֶל תִּתְחַטְּאוּ בְּיָד וְלֹא שְׂמַעְתֶּם וְגַם דָּמּוּ הַיָּהּ נְדָרְשִׁי" (שם, כב).

וצריך להבין, מה היה הוויכוח בין השבטים לראובן? מה הוא מוסיף על דבריהם, לאחר שכבר התוודו על מעשיהם?

אלא, שכל מעשיהם של השבטים הקדושים נעשו על פי תורה. הם ידעו את כל התורה כולה, ודנו את יוסף כדין מדבר לשון הרע שחייב מיתה, כמאמר הגמרא (פסחים ק"ח ע"א) "כל המספר לשון הרע ראוי להשליכו לכלבים, שנאמר 'לכלב תשליכון אותו', וכתוב בתריה (לאחר מכן) 'לא תשא שמע שוא'". מסמיכות הפרשיות מובן שאדם שנושא שמע שוא ומדבר לשון הרע, צריך להשליכו לכלבים. דינו של יוסף נחרץ אם כן למיתה, ולפיכך זרקוהו אחיו לבור.

לא זו בלבד שהשליכוהו, אלא

מידה כנגד מידה על מכירת יוסף
(בראשית רבה, ט).

אך יוסף מתנגד להצעתם ואומר:
"הָאִישׁ אֲשֶׁר נִמְצָא הַגְּבִיעַ בְּיָדוֹ הוּא
יְהִיָּה לִי עֶבֶד וְאַתֶּם עָלוּ לְשָׁלוֹם אֶל
אֲבִיכֶם" (שם, יז) - רק בנימין ישאר
ויהיה כעבד.

מיד אמרו האחים בליבם: בנימין?
הלא הוא בכלל לא היה במכירת יוסף!
אם כולנו היינו נענשים בעבדות, מובן
היה שגם הוא ילקה יחד איתנו, שהרי
נאמר: "כִּי מִפְּנֵי הָרָעָה נִצָּאֶסְף הַצַּדִּיק"
(ישעיה נז, א) - בעוון הרשע גם הצדיק
נאסף, או לרשע ואוי לשכנו (תנחומא
במדבר יב). אבל איך יתכן שרק בנימין,
שלא השתתף במכירה, נעשה עבד,
וכולנו משוחררים?

מוכרחים לומר שלא מדובר במשפט
מן השמים, אלא יש כאן סתם איש
שמתעלל בנו ומסלף את האמת! לכן
ניגש יהודה בתקיפות, וצעק והתווכח,
ולא הסכים לקבל את גזירת יוסף!

אמרתי לכם "אֶל תִּתְּחָטְאוּ בְיָד" (בראשית מב, כב) - יוסף הוא ילד, אין לו
שכל, וכל דין לשון הרע חל רק באיש
מבוגר! מה ילד מבין, כבר?

ולאחר מכן, האחים אינם עונים
לראובן, משמע שקיבלו את דבריו.

יוסף הצטער בצער אחיו - "וַיִּסָּב
מֵעֲלֵיהֶם וַיִּבְךְ" (שם, כד), ובכל זאת רצה
לנסותם ולבדוק אם ימסרו את נפשם
עבור בנימין, באומרו בליבו, כי אם
ימסרו את נפשם להצלת בנימין יגלה
את עצמו ויתוודע אליהם, ואם לאו -
יבין כי ליבם עדיין קשוח ואכזר, יקח
את בנימין לעבד וישחרר אותם
לנפשם.

ואומנם, כאשר הואשמו האחים
בעלילת הגניבה, אמרו מיד: "הֲנִנְנוּ
עֲבָדִים לְאֲדֹנָי גַם אֲנַחְנוּ גַם אֲשֶׁר נִמְצָא
הַגְּבִיעַ בְּיָדוֹ" (שם, טז) ומסרו את עצמם
עבורו, בהבינם כי הם נענשים כעת

כמעט ונחרבה מצרים

לא מומלץ לך להתעסק איתנו.

שמע אם כן לעצתי: עזוב את הילד, תן לנו לחיות. הטרם תדע כי אבדה מצרים!

דע לך, אנחנו לא בני אדם פשוטים. אנחנו אנשים מיוחדים. בורא העולם שלח אותנו כדי ליצור ולסדר דברים בעולם.

הוא מוסיף ואומר לו: "כי כְּמוֹדֵךְ כְּפָרְעָה" - מבקש אני שתדבר בתורת מלך. מלך זוכה שהקב"ה נותן בו דעה. "לֵב מֶלֶךְ בְּיַד ה'" (משלי כא, א). כשהם אומרים דברים, אין הם מדברים מעצמם, אלא אומרים את מה שמורה להם הקב"ה לומר.

לפעמים אנו עדים לדברים פלאיים. פתאום קם מנהיג בעולם ומתחיל לדבר דברים שאף אחד לא ציפה שיאמר, נגד כל המוסכמות. כמו שקורה בתקופתנו, כשנשיא ארצות הברית מדבר על כך שירושלים היא

יְדַבֵּר נָא עִבְדֶּךָ דְבַר בְּאָזְנֵי אָדְנִי וְאַל יַחַר אַפֶּיךָ בְּעִבְדֶּךָ כִּי כְמוֹדֵךְ כְּפָרְעָה (בראשית מז, יח).

דברי יהודה ליוסף כללו כמה נקודות. ראשית הוא מזהיר אותו מפניהם. תלמד מההיסטוריה - הוא אומר ליוסף. שרה היתה במצרים, ובגלל לילה אחד שפרעה עיכבה באו עליו נגעים גדולים. "וַיִּנְגַע ה' אֶת פְּרָעָה וַנִּגְעִים גְּדֹלִים וְאֶת בֵּיתוֹ עַל דְּבַר שְׂרֵי אִשְׁתֵּי אֲבָרָם" (בראשית יב, יז).

יתירה מזאת, היזהר מקללתו של יעקב אבינו שהיא חמורה מאוד. אמו של זה - אמר על בנימין - מתה על קללת תנאי שהוציא מפיו. "עַם אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶת אֱלֹקֶיךָ לֹא יִחְיֶה נֶגֶד אַחִינוּ" (בראשית לא, לב). כדאי לך לשחרר אותו תכף ומיד!

עוד עליך להיזהר משמעון ולוי. אתה יודע שבגיל שלוש-עשרה בלבד הם הצליחו לשחוט עיר שלמה? אז ממש

גדולים ממך ואתה פטיט". מדוע רק אתה עומד ומפטפט בפני ונכנס לתגרה, הרי כולכם נמצאים באותה קלחת, תן גם לאחד מאחיך לומר דבר מה!

השיב לו יהודה: "כִּי עֲבָדְךָ עָרַב אֶת הַנֶּזֶר מֵעַם אָבִי לְאֹמֶר אִם לֹא אֶבְיָאנוּ אֵלֶיךָ וְחָטְאתִי לְאָבִי כָּל הַיָּמִים" (בראשית מד, לב). וכפי שפירש רש"י: "ואם תאמר למה אני נכנס לתגר יותר משאר אחי, הם כולם מבחוז, אבל אני נתקשרתי בקשר חזק להיות מנודה בשני עולמות". אני התחייבתי יותר מכולם להשיב את בנימין ולכן אני הוא שעומד ומדבר לפניך.

אמר יוסף ליהודה: "מפני מה לא ערבת את אחיך כשמכרתם אותו לישמעאלים בעשרים כסף וציערת את אביך הזקן ואמרת לו 'טָרַף טָרַף יוֹסֵף' (שם לו, לג) והוא לא חטא לך, אבל זה שחטא וגנב הגביע, אמור לאביך 'הלך החבל אחר הדלי', מה שעשיתם ליוסף עשיתם לבנימין".

התרגו יהודה וציווה על נפתלי לספור

בירת ישראל ויוצא חוצץ נגד כולם. אין זאת אלא שיש לו כנראה דין של מלך, והקב"ה שם בפיו דברים שהוא רוצה שיאמר.

יהודה מוסיף להוכיח את המשנה למלך: "אֲדַנִּי שָׂאֵל אֶת עֲבָדָיו לְאֹמֶר הַיֵּשׁ לָכֶם אָב אוֹ אָח" (בראשית מד, יט) - וכי כל אחד שבא לקנות תבואה שואלים אותו מנין הוא בא ולאן הוא הולך, מיהו האבא שלו וכמה אחים יש במשפחתו? ודאי שלא. הייתם זקוקים למיליון שנים כדי לשאול כך את כל האנשים שבאו אליכם, ואף על פי שרק אותנו שאלתם כך, אנחנו אמרנו לכם לפנים משורת הדין, ושלא על פי החוק. יכולנו לטעון: מה פשר החקירות המשטרטיות הללו? בסך הכל באנו לקנות קצת סחורות. תן לנו את הסחורות שלנו, ונלך. ובכל זאת סיפרנו לך.

חז"ל (תנחומא ויגש סימן ה) מבארים, שיוסף הצדיק הפסיק את דברי יהודה וטען כלפיו: "למה אתה דברן מכל אחיך, ואני רואה בגביע שיש באחיך

האש של שכם עדיין בוערת בי!"

"כן, האש של תמר כלתך עדיין בוערת בך, אני אכבה אותה", אמר יוסף, וכך השיב מנה אחת אפיים על כל טענה שטען בפניו יהודה.

לבסוף התמלאו האחים כעס וגמרו בליבם להחריב את מצרים, וכשראה זאת יוסף הבין שכלתה הרעה על מצרים ועליו להתגלות לפני אחיו.

את השווקים והרחובות במצרים, ואיים על יוסף שיצבע את כל מצרים בדם.

אמר לו יוסף: "צבועים הייתם מימיכם, שלקחתם את כתונת יוסף וצבעתם אותה בדם כדי שתוכלו לטעון בפני אביכם תִּיהָ רָעָה אֲכַלְתֶּהוּ טָרֶף טָרֶף יוֹסֵף (בראשית לו, לג)".

בער יהודה מכעס ואמר: "תִּזְהַר,

בת הגביר והחתן הנעלם

אומנם, הגביר לא הכירו היטב - כי החתן לא התגורר בעיר אלא רק בא ללמוד באוניברסיטה הווילנאית - אך הוא שוחח איתו כמה פעמים והתרשם כי מדובר בבחור מיושב והגון, ולאחר שגם הבחור והבחורה נתרצו לכך, באו בברית האירוסין ולאחר תקופה קצרה עמדו תחת החופה.

אך מיד לאחר החתונה התברר כי

וַיִּפְגַּע לְבוֹי כִּי לֹא הָאֲמִין לָהֶם... וַיֵּרָא אֶת הַעֲגָלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף לְשֵׂאת אֹתוֹ וַתִּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם (בראשית מה, כו-כז).

מעשה היה בגביר אחד מן העיר וילנא, אשר השיא את בתו היחידה לבחור אשר למרבה הצער לא הקפיד על קלה כבחמורה, אך היה מתפלל משבת לשבת...

של האיש.

מיד כשנכנס הגביר לבית הכנסת, זיהה את חתנו לשעבר, וניגש אליו בסערת רגשות עצומה: "היכן היית? מדוע ברחת?"

"בוש אני ונכלם לעמוד בפניך", ענה הבחור בקול נמוך ובפנים סמוקות. "התנהגתי בשפלות איזמה ואני מבקש את סליחתכם על כך. תכננתי להיעלם ליומיים או שלושה, רק על מנת להבהיר לבתך כי אינני מוכן להמשיך לחיות יחד באופן הזה, ואז לשוב הביתה במטרה לכונן חיי שלום ושלווה, אך אז נודע לי שהמטרה מחפשת אחרי. הבנתי שכל העיר שמעה על בריחתך, והתביישתי לחזור. בכל יום אמרתי לעצמי - מחר אשוב, מחר אשוב, אך רואה אתה, כמעט שלוש שנים נדרשו לי כדי לאזור אומץ ולעשות זאת."

הגביר שוחח ארוכות עם חתנו, עד שהיה בטוח כי הוא אכן מתכוון לשוב לצמיתות ולא על מנת להיעלם בשנית, ולאחר מכן דיבר גם על ליבה

הפערים המנטליים גדולים מדי וקשים לגישור, וכעבור חצי שנה רוויה במתחים, סכסוכים ומריבות, עזב הבעל הצעיר את בית הגביר שבו התגורר עם אשתו, ועקבותיו לא נודעו.

העיר היתה כמרקחה. המשפחה עשתה כל מאמץ כדי לאתר את הבעל שהותיר את אשתו עגונה, ואף פנתה למשטרה בבקשת עזרה, אך לשווא. לאחר שנה ושנתיים של חיפושים, נואשו מלמוצאו. הגביר ורעייתו היו מהלכים בעיר כאנשים שחרב עליהם עולמם, ובתם היתה יושבת ובוכה מבוקר עד ליל.

והנה, ביום בהיר אחד הגיע לעיר בחור מְפָר. הוא נכנס לאחד מבית הכנסיות, ועורר מיד את תשומת ליבם של המתפללים, אשר ניסו להיזכר מנין מוכר להם האורח. לפתע לחש אחד מהם לחברו: "זהו חתנו הנעלם של הגביר!"

"אכן!" התעורר גם זכרונו של החבר, ויחד מיהרו השניים להזעיק את חותנו

שם. לך עם חתנך - או המתיימר להיות כזה - לבית הכנסת, אך במקום לגשת מיד למקומך, התעכב מעט בשיחה עם המתפללים. הוא יישאר לצדך וימתין לך, אך אתה - אמור לו שילך לשבת במקומך הקבוע. כעת", סיים הגאון את עצתו, "עקוב אחריו ובדוק להיכן הוא הולך. אם יצעד היישר למקומך - אות הוא שחתנך הנעלם הוא".

יישם הגביר את עצת הגר"א, ואכן כשאמר לחתן שילך לשבת במקומו - נבוך הלה, והוסיף להמתין לו. בראותו זו, מיהר הגביר לסיים את השיחה, והתקדם יחד עם חתן למקומם הקבוע.

במוצאי שבת סיפר הגביר לגאון על תוצאת המבחן. מיד כששמע הגר"א שהבחור לא זיהה את המקום בבית הכנסת, שלח לקרוא לו, נעץ בו את עיניו הטהורות ואמר: "גלה לנו כעת! מנין לך הידע הרב אודות בת הגביר?"

נבהל הבחור והודה מיד כי פגש את הבעל האמיתי, וזה העביר לו את כל

של בתו, עד שהסכימה לשוב ולהיפגש עם בעלה.

הזוג הצעיר התיישב לארוחה חגיגית, וכטוב ליבו ביין החל הבעל להזכיר לה מקומות שהיו בהם יחד, חוויות משותפות שעברו עליהם ואף סודות שהיו ביניהם.

לכאורה היה בכל אלה כדי להוכיח למעלה מכל ספק שאכן מדובר בבעל הנעלם, אך ליבה של האשה לא היה שקט. היא התקשתה למצוא לכך סיבות הגיוניות, אך חששה שלמרות הדמיון החיצוני וגם הידע האישי הרב שהוא מגלה, בכל זאת אין זה אלא מתחזה.

ניגש הגביר לגאון מוילנא זצ"ל, וסיפר לו את כל סיפור המעשה.

"אם בתך חוששת, אל תיתן להם להתייחד", הורה הגאון לאב המבולבל. "המתן עוד מעט, ושוב אלי בעוד יום או יומיים".

בערב שבת שוב הגיע הגביר לגר"א, ואז אמר לו הגאון: "הרי מתפלל אתה בבית כנסת פלוני, ויש לך מקום קבוע

לָהֶם". אך לאחר שראה "אֶת הָעֲגֻלוֹת
אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף לְיִשְׂאֵת אֹתוֹ" - אז:
"וַתַּחֲי רֹחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם" (שם, כז),
האמין להם וחייתה רוחו.

ופירש רש"י: "סימן מסר להם במה
היה עוסק כשפירש ממנו, בפרשת
עגלה ערופה".

"רק כשהזכירו דברי תורה האמין להם
יעקב", הסביר הגאון, "וזאת משום
שאין משקרים בדברים שבקדושה.
אף כאן: את כל הסודות שהיו בין בת
הגביר לבעלה, יכול היה הבעל לגלות
לחברו - ברצון או באילון, אך על
מקומו בבית הכנסת החבר כלל לא
העלה בדעתו לשאול. אכן, דברים
שבקדושה אינם ניתנים לזיוף!

המידע. הבחור קיווה להשיג מהגביר
מימון ללימודים באוניברסיטה, ולשם
כך הונה את האישה הצעירה ואת
הוריה.

החתן המתחזה, שראה כי מזימתו לא
צלחה, התנצל שוב ושוב, ובעזרתו
איתרו את הבעל האמיתי והוציאו
ממנו גט ששחרר את האישה
מעגינותה.

לאחר מכן שאלו את הגאון מוילנא
מנין ידע לבחון את החתן דווקא
במקום בבית הכנסת. וכי מידע זה
קשה יותר להשיגו מכל מידע אחר?

חייך הגאון, והביא לשיטה זו ראייה
מפרשתנו: הנה, כאשר אמרו ליעקב:
"עוד יוסף חי" - "וַיִּפֶּג לבו כִּי לֹא הָאֵמִין

חיי הנצח

לארץ ישראל. הגויים שהיו צרי עין בהצלחתו, טמנו פצצה בחנותו. הוא נפצע בהתפוצצות, ונקטעו כמה מאצבעותיו. כמה רסיסים חדרו לגבו ונותרו שם עד יום מותו.

הוא הגיע לארץ חסר-כל, ועבד בעבודות קשות. בשום פנים ואופן לא הסכים לקבל תקציבים בשל אחוזי הנכות שהיו לו, באמרו תמיד: "הגענו לארץ הקדושה, וזה שוה הכל. מה שיתנו לי לעשות פה בארצנו הקדושה, אני מוכן לעשות". היה בז לכסף. כל מה שהרויח היה מביא לאמי ע"ה ואומר לה: "קחי, זה כסף שלך, ואם את רוצה שאקנה דבר-מה, תביאי לי קצת מהכסף הזה..."

בתאריך י"ג בטבת תשנ"ו, נפטר מר אבי, רבי דוד אלבו בין איזה זצ"ל. הוא היה דוגמא ומופת ליהודי שחי בעולם הזה חיי נצח.

הוא נולד במרוקו ועבר שם תלאות רבות. בקושי רב היינו מצליחים לדלות ממנו פרטים על האירועים שעבר בצעירותו. תמיד היה אומר: "זה היה בעבר, עכשיו צריך להסתכל על ההווה".

במרוקו היה אבי זצ"ל עשיר. היו לו שטחי מרעה גדולים ופועלים ערביים שהיו עושים את כל העבודה. הם היו מביאים לו סחורה, והוא היה מוכרה.

היתה לו גם חנות גדולה של בדים, ורגיל היה ללבוש בגדים מכובדים, כמנהג העשירים שם.

היה ראש וראשון לכל דבר

אך בבוא העת, עזב הכל ועלה

הכנסת.

בשעה אחת בצהרים כבר היה מתכונן לתפלת מנחה. לא היה מוכן לותר על תפילה במנין. התשוקה שהיתה לו לקיים מצוות וזריזותו בקיומן, היתה דבר מפליא.

הוא היה מאותם אנשים נדירים שחיו כאן בעולם חיי נצח, יהודים מדור קודם, עליהם אפשר לומר את דברי הכתוב בתהלים (טו, ג):
 "לְקַדְוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאָרֶץ הַמָּה."

יהי רצון שזוכה להידבק במידות יקרות אלו, ונראה בישועת ישראל בביאת משיח צדקנו ובבניין בית המקדש במהרה בימינו, אמן.

שבקדושה. אפילו שהגיע הביתה עייף ורצוץ מהעבודות הקשות שעבד, למחרת בבוקר היה הראשון בבית הכנסת!

קודם התפלה היה אומר תהלים וקורא את הזוהר הקדוש, ואחר כך מתחיל את התפילה מראשיתה.

בתחילה לא היה לו מפתח לבית הכנסת. הוא היה עומד בחוץ וממתין לגבאי, בקיץ ובחורף, בחום ובקור, מקיים את הפסוק (תהלים נה, טו):
 "בְּבֵית אֱלֹקִים נְהַלֵּךְ בְּרָגְשׁ - 'ברגש', ראשי תבות - ברד, רוח, גשם, שלג. רק לאחר תקופה, נתן לו הגבאי מפתח, כדי שיפתח את בית

שופר בדמות אשתו...

הוא ידע כי כל מאן דעביד רחמנא לטב עביד, והקב"ה א-ל אמונה ואין עוול, צדיק וישר.

אדרבה, אם אומרת לו אשתו שהוא לא טוב בדבר זה או אחר, יאמר מיד: "את צודקת, אני צריך לתקן..."

"כל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלַיךְ שָׁרָה שְׁמַע בְּקוֹלִי" (בראשית כא, יב) - מלמדת אותנו התורה הקדושה - גם אם סבור אתה שהצדק איתך, קבל את דבריה.

דע שהסיבה היחידה לכך שקורה לך דבר לא נעים כזה היא, כי מן השמים שלחו לך שופר בדמות אשתך, וה' יתברך בא לעורר אותך לידבק בו יותר, ללמוד בהתמדה גדולה יותר, ולהיות דבק במידותיו.

אשה נועדה להיות לאדם לעזר, כמו שאמרה תורה: "אֶעֱשֶׂה לּוֹ עֵזֶר כְּנַגְדּוֹ" (שם ב, יח). היא זו שמאזנת אותו, ומכוונת אותו בדרכו. משום כך עליו לקבל את דבריה.

כל הקטטות מקורן בגאווה שחש אדם

לפעמים קורה לאדם שהוא חוזר מלימודו ונכנס הביתה כדי לנוח קצת.

במקום מנוחה הוא מקבל מאשתו צעקות - למה לא באת בזמן? אמרת שבתבוא יותר מוקדם?...

הוא יושב וחושב: למה זה קרה לי? הרי בסך הכל ישבתי ולמדתי... מה כבר עשיתי שמגיע לי לקבל כך?

הוא אינו יודע, כי מן השמים מכוונים את אשתו לומר את הדברים הללו, משום שביטל כמה דקות במהלך הלימוד. עוון ביטול תורה הוא שצועק מתוך גרונה!

לפעמים משתמש הקב"ה באשה כשופר, שתפקידו לעורר ישנים משנתם... דיבוריה הם דברים ששם ה' בפיה כדי לעורר את האדם!

היא צועקת מתוך השלמות שחסרה לו. אין לה דבר אישי נגדו, רק ה' אמר לה לצעוק.

מי שמבין זאת, לעולם לא יכעס, יקפיד או יתלונן.

שהרי בעל היה לה, אבל חיים משותפים כמעט לא היו בכלל, ואת כל כוחה שאבה מן האמון המוחלט שנתן לה.

כשלקחתי את מרן באחת הפעמים לאילת לכנס חיזוק, הסכים מרן להתלוות אלינו לביקור במצפה התת ימי כדי לחזות בנפלאות הבריאה.

שם אמרה הרבנית מרגלית ע"ה לאשתי תבדלחט"א בזה הלשון: "את חושבת שזה דבר קל להיות "אשת מרן"? אין עם מי לדבר, מרן כל כולו שקוע בלימוד התורה הקדושה, עם מי אדבר, עם הקירות? וגם כשאני משוחחת בטלפון אני נזהרת לדבר בשקט ובחדר אחר, כדי שלא להפריע חלילה את לימודו. אני נותנת ומקריבה את עצמי למענו!".

לאשה יש חוש רגש מפותח. היא יודעת לאמוד בדיוק את מה שחש בעלה כלפיה. אם הוא נותן בה אמון, היא מחזירה לו את כל כולה.

שאינו מסוגל לקבל הערות מאשתו. הוא מתנפח מכעס: "אל תגידי לי מה לעשות..." ומכאן מגיעות כל החורבנות שבעולם!

אילו רק ידע כי מן השמים זיכוהו בשופר ששמו 'אשה' - לא היה בועט כך בדבריה.

ודאי שישנם דברים שעליהם ללבוש יחד, אך אם תראה האשה שבעלה בא לקראתה, והוא 'שומע כעונה' - תסכים לדון בצורה מכובדת בכל עניין. למרבה הפלא, גם את עצמה היא תהיה מוכנה לתקן.

"מעולם לא עשיתי להפך ממה שאמרה לי הרבנית...", העיד על עצמו מרן רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל.

זו אחת הסיבות המרכזיות להצלחתו הגדולה!

הוא נתן בידיה את הכל, והיא חשה בכך והחזירה לו הכל בהקריבה לו את כל עולמה.

היא הקריבה עבורו כל כך הרבה,

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות

ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לזרע בר קיימא: אפרת בת שמהה סוליקה

לרפואת: רמי בן חיה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ורחם הי"ו,
ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,
אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,
התינוקת נטע בת ג'וזנה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איזה ז"ל, מרים בת זהרה ז"ל,

מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,

לאה בת פנינה ז"ל, מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל,

יעקב בן ברטה ז"ל, יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.